

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 03-06-2021

Αριθ. Πρωτ. : 61945 - 03-06-2021

ΕΥΚΕ: 1153

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο : 210 3742069
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@mnec.gr

Προς : Δήμο Πειραιά
Αυτοτελές Τμήμα Διαχείρισης
Δράσεων ΟΧΕ/ΒΑΑ
Ευαγγελιστρίας 21
185 32 Πειραιάς

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της Πράξης με τίτλο «Έξυπνη και Βιώσιμη Διαχείριση Τοπικών Περιβαλλοντικών και Ενεργειακών Πόρων –Βιώσιμη Κινητικότητα και Έξυπνη Διαχείριση Αστικών, Εμπορικών και Τουριστικών Κυκλοφοριακών Ροών - Έξυπνη Διαβίωση και Ποιότητα Ζωής»

Σχετ.: Το από 01/06/2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας.

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της συνημμένης επ' αυτού Πράξης με τίτλο «Έξυπνη και Βιώσιμη Διαχείριση Τοπικών Περιβαλλοντικών και Ενεργειακών Πόρων –Βιώσιμη Κινητικότητα και Έξυπνη Διαχείριση Αστικών, Εμπορικών και Τουριστικών Κυκλοφοριακών Ροών - Έξυπνη Διαβίωση και Ποιότητα Ζωής» αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το υποβληθέν ΤΔΠ, η Πράξη αφορά σε στοχευμένες παρεμβάσεις αστικής και λειτουργικής αναβάθμισης επιλεγμένων συνοικιών του Πειραιά, οι οποίες θα συνδυάζονται με την πιλοτική τοποθέτηση έξυπνων αισθητήρων και την εγκατάσταση τοπικών δικτύων απομακρυσμένης πρόσβασης σε γειτονιές, τα οποία θα υποστηρίζουν ψηφιακές εφαρμογές και εργαλεία (πχ πλατφόρμες) για την έξυπνη και αποδοτική διαχείριση του Μικρολίμανου και της ευρύτερης περιοχής, την εξοικονόμηση αστικών πόρων, την ενημέρωση των πολιτών σε πραγματικό χρόνο για μια σειρά τοπικών καθημερινών δραστηριοτήτων και λειτουργιών, καθώς και την ενδυνάμωση της συμμετοχής και δημιουργίας των κατοίκων, με έμφαση στους νέους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Για την υλοποίηση της πρότασης προβλέπεται η προκήρυξη δημοσίων συμβάσεων από τον Δήμο Πειραιά των ακόλουθων δύο διακριτών, ωστόσο λειτουργικά αλληλεξαρτώμενων, υποέργων:

Υποέργο 1: αφορά σε υπηρεσίες Συμβούλου του οποίου βασικό Παραδοτέο θα αποτελέσει η Σύνταξη Μελέτης εφαρμογής, η Επικαιροποίηση του αναλυτικού τεύχους διακήρυξης του κυρίως έργου «Προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού - λογισμικού για την έξυπνη αναβάθμιση και διαχείριση αστικού περιβάλλοντος σε επίπεδο γειτονιάς» και η Παρακολούθηση της υλοποίησής του.

Υποέργο 2: Συνιστά το κυρίως υποέργο και αφορά αφενός στην υλοποίηση αυτόνομων εφαρμογών σε καθετοποιημένους τομείς που προσδιορίζουν μια «έξυπνη» πόλη και αφετέρου μέσω της διασύνδεσής τους στην «Ευφυή ηλεκτρονική πλατφόρμα για την έξυπνη και φιλική διακυβέρνηση, την καθοδήγηση της έξυπνης πόλης, τη διαβούλευση και λογοδοσία των τοπικών αναπτυξιακών και κοινωνικών πολιτικών» που έχει ήδη προκηρυχθεί από τον Δήμο Πειραιά για τη διαχείριση, οργάνωση και έλεγχο των επιμέρους αυτών εφαρμογών. Μέσω του έργου επιχειρείται η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία, η οποία δύναται να ωφελήσει τόσο τους ίδιους, όσο και τους εμπλεκόμενους φορείς.

Στο αντικείμενο του 2ου κυρίως Υποέργου περιλαμβάνονται τα εξής: Εξοπλισμός οπτικών αισθητήρων, αισθητήρων εδάφους και τεχνολογιών video analytics, Σύστημα ελεγχόμενης πρόσβασης Οχημάτων, Σύστημα μέτρησης υδάτινων Ρύπων, Έξυπνα Παγκάκια, Σύστημα Έξυπνης Διάβασης, Εξοπλισμός Wifi, Έξυπνος σταθμός ηλεκτρικής φόρτισης οχημάτων, Ενδιάμεσο λογισμικό διαχείρισης δεδομένων (middleware), Σύστημα ενημέρωσης των πολιτών.

2. Οι κρατικές ενισχύσεις για να υφίστανται απαιτείται ο αποδέκτης φορέας να είναι «*επιχείρηση*» κατά την έννοια που την ορίζει η Ευρωπαϊκή επιτροπή. Προϋπόθεση για να αποκτήσει μία οντότητα τον χαρακτηρισμό *επιχείρηση* είναι να ασκεί «*οικονομική δραστηριότητα*». Ο Δήμος Πειραιά πέραν των χαρακτηριστικών περιπτώσεων που εμπλέκεται σε οικονομική δραστηριότητα (διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων, λειτουργία πάρκινγκ κτλ) κατά κύριο λόγο, εκ των νόμων και καταστατικών εγγράφων σύστασης του, έχει αποστολή, ρόλο και σκοπό καθαρά δημόσιου έργου και προσφοράς προς τους πολίτες και την κοινωνία στα γεωγραφικά όρια που επενεργεί εν είδει αποκεντρωμένου κράτους.

Όπως προκύπτει από τη νομολογία, το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση το Δημόσιο ενεργεί ασκώντας «δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητα τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα συνιστά καθήκον που εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός εάν το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της Φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος ή τις αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.

3. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο ανωτέρω Τεχνικό Δελτίο Πράξης δύναται να θεωρηθεί ότι διενεργούνται στο πλαίσιο ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των ψηφιακών υποδομών/υπηρεσιών του Δήμου Πειραιά, δραστηριότητες που εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής (ή/και της αρμοδιότητας Α βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης όπως αναφέρονται στον εν ισχύ Ο.Ε.Υ. του Δήμου) που ασκούνται από το κράτος/δημόσιο κατά την έννοια του σημείου «2.2. Άσκηση δημόσιας εξουσίας», της Ανακοίνωσης της Επιτροπής (Notion of Aid – NoA) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Ως εκ τούτου, τα εν λόγω έργα μπορούν να αντιμετωπισθούν ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Επομένως, όπως προκύπτει από τα παρασχεθέντα στοιχεία, δεν φαίνεται να έχει εφαρμογή το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ και η χρηματοδότηση των εν λόγω Πράξεων δεν προκύπτει ότι ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

4. Αναφορικά με τους σταθμούς φόρτισης ηλεκτρονικών οχημάτων και δεδομένου ότι είναι σταθερές υποδομές με μεγάλη διάρκεια χρόνου ζωής που σε πολλές περιπτώσεις δύναται να χρησιμοποιούνται ως οικονομική δραστηριότητα (όπου χρησιμοποιούνται στο έδαφος της «κοινής ευρωπαϊκής αγοράς» από ιδιώτες), δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί ότι πάντα θα χρησιμοποιούνται (οι σταθμοί φόρτισης) για αποκλειστική χρήση σε δημόσια ηλεκτρικά οχήματα. Επίσης πρέπει να γίνει σαφές και να υπάρξει δέσμευση επ' αυτού, εάν θα διατίθενται (οι σταθμοί φόρτισης) προς όλους ανεξαιρέτως που μπορεί να έχει ανάγκη και να καθοριστεί το ενδεχόμενο αντίτιμο. Εάν από τον ανωτέρω συλλογισμό προκύπτει οικονομική δραστηριότητα και περεταίρω ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης (από τα διαθέσιμα στοιχεία που προσκομίστηκαν στην ΕΥΚΕ δεν είναι δυνατόν να εξαχθεί συμπέρασμα), προτείνεται σθεναρά η χρήση του άρθρου 56 του Ε.Κ. 651/2014 περί «Επενδυτικών Ενισχύσεων για Τοπικές Υποδομές» για την δημιουργία των εν λόγω υποδομών.

5. Στο εδάφιο 2 «Επικοινωνιακή Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου Πράξης» αναφέρεται «...- στην ανάπτυξη, με άξονα τη βασική υποδομή, υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας σε επιμέρους τομείς που με προτεραιότητα εντάσσονται στο σχέδιο έξυπνης πόλης του Δήμου (ενέργεια, κινητικότητα, διαχείριση απορριμμάτων κλπ),...», όσον αφορά στη διαχείριση απορριμμάτων πρέπει ο Δικαιούχος και η αρμόδια ΕΥΔ να εξασφαλίσουν ότι ΔΕΝ υφίσταται επικάλυψη και διεισδότηση (π.χ. διαμέσου διάθεσης στο Δήμο υπηρεσιών ΥΓΟΣ που έχουν συνυπολογιστεί τέτοιου είδους δαπάνες) καθώς και ότι δεν επωφελείται μία δραστηριότητα που είναι οργανωμένη σε εμπορική βάση και παράγει έσοδα (π.χ. δημοτικά παρκινγκ).

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.